

Maurice Pardé: Fleuves et rivières. 224 S., 18 Figurer og Kort, 17×11 cm. Armand Colin, Paris 1933. Pris: 10,50 fr.

Denne lille Bog, Nr. 155 i Serien „Collection Armand Colin“, er et fortræffeligt Eksempel paa den i fransk geografisk Litteratur saa smukke Tradition, at en videnskabelig Fremstilling kan gøres med en saadan Simpelhed, at den kan læses med Udbytte af en Ikke-Fagmand.

Redegørelsen for de Omstændigheder, der giver et Afløbsomraade sit særlige Præg, Relieffet, Meteorologiske Forhold, Jordbundsforhold er saaledes saare overskueligt og klart fremstillet. Afsnittet om Maalingens Udførelse og Anvendelse giver i kort Form en god Oversigt, men for den Læser, som ikke i Forvejen er orienteret ret indgaaende i disse Ting, er det dog vanskeligt at faa det fulde Udbytte af Fremstillingen. Hovedafsnittet i Bogen handler om Vandførings-Svingningerne og bringer en Mængde Stof, der vel ikke er originalt, men hidtil offentliggjort saa spredt, at det har været i Praksis utilgængeligt. Meget værdifuld er saaledes Behandlingen af Vandstigningerne i de franske Floder med ledsagende meteorologiske Kort, et Forhold, der som bekendt er af stor erhvervsgeografisk Betydning.

En mere detailleret Indholdsfortegnelse vilde have lettet Overskueligheden og et Register endnu mere. *Niels Nielsen.*

Det danske meteorologiske Institut: Danmarks Klima. 17×25 cm, 222 S. Tabeller, 44 S. Tekst, 40 Tavler med Kort samt Diagrammer i Teksten. København 1933, Gads Forlag.

Medens et stort Antal af de europæiske Lande allerede i adskillige Aar har haft detaillerede Tabeller over de forskellige klimatiske Faktorer, har Danmark hidtil savnet saadanne. 1895 udkom Klimatabeller for Færøerne, Island og Grønland udarbejdede af W. Willaume Jantzen, som dengang var Chef for den klimatologiske Afdeling af det meteorologiske Institut, og 1896 udgav han „Meteorologiske Observationer i København“. Samtidig var han begyndt at samle Materiale og udarbejde Tabeller til et stort Værk om Danmarks Klima, men ved hans Død, 1910, gik Arbejdet i Staa for dog senere at blive genoptaget. Har det ventet længe, inden Resultatet forelaa, er det til Gengæld blevet et imponerende Arbejde. Tabellerne er udarbejdede af Institutets klimatologiske Afdeling under Ledelse af dennes Chef, Mag. scient H. Hansen, det endelige Genemsyn af Tabeller og Kort samt Teksten skyldes cand. mag. Helge Petersen.

De første Tabeller fremstiller Middellufttrykket for hver Maaned paa et Antal Stationer, samt Maksimum og Minimum af Lufttryk i hver Maaned fra 1873—1925. De tilsvarende Tavler viser Iso-barerne for Januar, April, Juli og Oktober, og disse bidrager til Forstaaelsen af de følgende Tabeller og Diagrammer i Teksten, som viser de forskellige Vindretningers og Vindstyrkers Hyppighed. Vindstille er som bekendt temmelig sjældent i Danmark, og det samme gælder de store Vindstyrker. Den største Hyppighed har Vindstyrken omkring 3 og 4. Af stor Værdi er Forklaringen af den 12delelige Beaufortske Vindskala med en Del praktiske Kendetegn for de forskellige Vindstyrker ud fra Vindens Virkning paa Flag, Kviste, Grene og stærkere Genstande.

Temperaturforholdene fremstilles ved en Række Tabeller over hver Maanedes Middeltemperatur (beregnet efter Perioden 1886—1925) fra en Mængde Stationer fordelt over hele Landet. Dernæst følger for et mindre Antal Stationer daglige, maanedlige og aarlige Middelmaksima og Mittelminima samt absolutte Ekstremer, Antal Dage med Frost, Indtræden af første og sidste Frost. Alle disse Ting illustreres ved en Række fortrinlige Kort. Middeltemperaturerne er ikke reducerede til Havfladen. I Teksten er udtalt, at Forskellighederne i Temperatur her i Landet væsentlig skyldes Højdeforskelligheder og den forskellige Afstand fra Kysten, og det synes irrationelt at søge den ene af disse Virkninger fjernet. Andre kunde synes, at det netop er rationelt, da den anden i saa Fald vilde træde saa meget tydeligere frem, og det samme vil gælde de lokale Uregelmæssigheder, der netop paa det reducerede Kort vilde blive tydelige. En anden Sag er det, at det vil kræve betydeligt Arbejde at finde den rigtige Reduktionsfaktor, som om Sommeren er meget større end $0,5^{\circ}$ for 100 m, sandsynligvis $0,7^{\circ}$ eller $0,8^{\circ}$ for 100 m. Efter nogle Tabeller over Skydække og Solskin følger det rige Materiale angaaende Nedbøren paa et meget stort Antal Stationer. Først kommer Tabeller over Middelnedbøren i Perioden 1886—1925 for hver Maaned, dernæst Nedbøren for hver enkelt Maaned. En stor Del Stationer begynder 1873 eller et nærliggende Aar, enkelte viser Forholdene fra endnu tidligere Aar. Dernæst kommer det gennemsnitlige Antal Dage med Nedbør for hver Maaned, Dage med Sne, Taage, Hagl, Torden og endelig nogle Observationer fra Fyrskibe. For alle disse Forhold er Kurver og Signaturer indlagt paa Kort, som viser Terrænets Højde ved forskellige Farver. Dette er en stor Fordel, og Kortene præsenterer sig godt. Dette gælder dog ikke Kortene over Nedbøren, hvor de forskellige Nedbørsmængder angives ved en blaa Skravering af forskellig Tæthed. Denne Skravering

falder ikke godt sammen med Terrænfarverne, og Kortene bliver derfor gnidrede og mindre overskuelige.

Kan der saaledes ud fra forskellig Smag rettes enkelte Indvendinger mod uvæsentlige Ting, er der ingen Tvivl om Værkets store Værdi ved sin Rigdom paa paalidelige Oplysninger, som er af største Interesse for Geografer, Botanikere, Landmænd og alle andre, for hvem Danmarks Klimaforhold er af Interesse. Man maa i høj Grad lykønske det meteorologiske Institut for dets smukke Publikation.

M. Vahl.

Irmfried Siedentop: Eisenbahngeographie der Schweiz. 15×23 cm, 126 S., 27 Ill. samt en Del Kort. Heinrich John. Halle 1933.

Hvis man i en Jernbanegeografi over Schweiz venter at finde en Fremstilling af Aarsagerne til Jernbanenettets Udvikling under Indvirkning af de fremmende og hæmmende Aarsager: Trangen til forbedrede Trafikmidler og Vanskelighederne fra Terrænets Side, saa bliver man skuffet, thi den foreliggende Bog fremstiller kun den ene Side af Sagen, nemlig Overvindelsen af Vanskelighederne.

Efter en Fremstilling af Jernbanebygningens Historie følger et Kapitel om Linjeføringen, hvori der omtales de almindelig bekendte Ting som Vendebuer og Sløjfer med Vendetunneler, Maksimalstigninger for Adhæsionsbaner, Tandhjulsbaner og Tovbaner, herefter to Kapitler om Tunnelerne og deres Afhængig af Terrænet og endelig et Afsnit om Anlæg til Beskyttelse mod Sne- og Stensked, Broer etc., derimod savner man ganske Behandling af Jernbanernes Betydning for Landets Økonomi, særlig hvilke Baner og Banetyper, hvis Hovedbetydning ligger i den gennemgaaende og den lokale Person- og Godstrafik, og hvilke Baner der udelukkende er bygget med Turisttrafik for Øje. Det er jo øjensynligt, at Turisttrafiken har haft en meget stor Betydning for det schweiziske Jernbanenets Udvikling. Bogen slutter med en Omtale af endnu ikke udførte Jernbaneprojekter, en Sag, der næppe har aktuel Interesse paa en Tid, hvor Turisttrafiken er lammet af Schweiz's høje Valuta, og hvor baade Gods- og Persontrafik er udsat for den skarpeste Konkurrence fra Automobilernes Side.

M. Vahl.

F. Klute: Die ländlichen Siedlungen in verschiedenen Klimazonen. 17×24 cm, 208 S., talrige Ill. Ferdinand Hirt. Breslau 1933.

Landbebyggelsen er et af de Emner, som i Nutiden i særlig Grad sysselætter Geograferne, navnlig efter at den internationale geogra-